

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quinta. Quomodo Prædicamenta inter se distinguantur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

esse, quod debeant aliqua prædicamenta assignari eis, sed nego quod debeant esse distincta ab illis decem, actio enim cause finalis simpliciter ad actionem reducitur, formalis verò reducitur ad passionem, quia quando subjectum informatur verè patitur & totum constitutum quodammodo patitur & constituitur passivè, quamvis dici absolute non posset esse verè, propriè & rigorosè passionem, sed minus propriè. Ad secundum argumentum *g.* Hic non attendi majorem, vel minorem perfectionem entitativam, quia sic dubio absq; est quod pro substantia deberent assignari plura prædicamenta quàm unum, quia certissimum est eam esse multo perfectiorem, quàm sit accidens, sed attenditur multiplicitas & diversitas in essendi quæ multoties in accidente variatur, & quia accidentia etiam sunt plura quàm substantia, & quia accidentia sunt magis obvia sensibus, quæ rationes moverunt Aristotelem & Authores passim, ut plura prædicamenta ponerent accidentium quàm substantiæ. Ad tertium argumentum dico, quantitatem molis reduci ad substantiam, vel ad qualitatem. Ad quartum assero sermonem esse apud nos de prædicamentis naturalis ordinis non verò ordinis supernaturalis, unde Salvatorem nostrum Jesum Christum simpliciter excludimus à prædicamento sicut etiam ipsum DEUM benedictum secundum se de quo plura infra. Et per hæc patet quomodo respondendum sit ad alia argumenta secundæ & tertie conclusionis; Contra quas conclusiones universaliter.

IX.

Solvitur auctoritas Aristotelis.

Opponitur: Auctoritas Aristotelis 10. Met. 12. & 5. Met. 12. dicit: *illa decem prædicamenta esse primo diversa*: id est, in nulla realitate generica convenientia, ergò poterunt pauciora poni, quia alioquin deberet mediare aliqua ratio generica. Similiter 12. Met. t. 19. & 28. dicit *principia rerum id est naturas prædicamentorum non esse eadem, sed diversa, & si dicuntur eadem hoc non fieri nisi analogice*. Post. 108. dicit *unam propositionem in qua unum generalissimum negatur de alio esse immediatam, ut hæc substantia non est quantitas, quia non datur prædicatum superius quod de uno dicatur & non dicatur de alio*, Et 8. Met. l. 16. *ens cum dividitur in decem genera non esse genui ideoq; non esse ponendum in definitionibus eorum quæ ex genere & differentia constant*. Sed *g.* ad 1. Auctoritatè Philosophum per eam non velle quasi in nulla realitate generica deberent, vel possent convenire, sed ea esse ita diversa, ut non modo specie differant, sed & genere, quia nihil unius prædicamenti continetur sub altero. Ad secundam dico eam loqui de principiis rerum, id est materia, forma, & privatione, quæ non nisi analogicè sunt eadem: Ad tertiam Respondeo distinctionem vocat illam propositionem immediatam, si omnia illa decem prædicamenta sumantur veluti immediatè substantia enti finito concedo; si verò sumantur subordinatè pro ut ens primo descendit in substantiam, & accidens, & accidens in absolutum & respectivum, nego ant. & consequentiam corde deducendam, Quia tunc posset per hoc probari quod substantia non sit accidens quemadmodum probaretur quod non sit substantia. Quartam similiter distinguo, Ens

non est genus, si transcendentaliter sumatur veluti propria passio concedo, si sumatur prout dividitur in illa decem membra, nego ant. & consequentiam; imò cum Doctore respondere potest eum ibi non resolutivè, sed disputativè loqui.

Arguitur Etiam ex ratione Divisionis in decem prædicamenta est realissima à parte rei, ergò non est liberum intellectui, vel voluntati facere plura, vel pauciora, patet ant. quia revera non fit per operationem & fictionem intellectus, vel alterius potentie probatur consequentia, quia nec intellectus, nec voluntas possunt aliquid reale extra se producere, ergò nec realem coordinationem rerum mutare, & consequenter non erit liberum eis facere plura, vel pauciora prædicamenta, sed *g.* dist. est realissima quoad subordinationem graduum inclusorum divisi in membris dividendis, & quoad entitatem quomodocunque consideratam concedo ant. quoad enumerationem & assignationem plurium graduum medianium & intercedentium, & quoad eorumdem restrictionem, nego ant. & similiter distinguo consequens, & nego consequentiam. Itaq; licet illæ series, seu rerum coordinationes sint veræ & a parte rei, adhuc tamen liberum est ut intellectus enumerare plures, vel enumerare pauciores possit, quia per hoc non variantur & mutantur entitates, sed ex pluribus gradibus inclusis aliqui recensentur, non recensitis aliis, quod in Moralibus, vel Civilibus faciliè declaratur: nam Imperator, vel Rex Catholicus in pluribus suis regnis habet Legiones militum ad defensionem Patriæ cujuslibet, potest tamen omnes legiones dicere unum exercitum, vel plures, & quamvis qualibet legio supremum haberet caput adhuc Generalissimum ipsis sufficere & præponere potest, quam singuli respiciant.

Instatur: Unum & multa sibi opponuntur, sed si plura sunt, ergò ad minus non poterit dici quod tantum unum sit. *g.* dist. ant. si eodem modo & sub eodem respectu sumantur, concedo ant. si diversimodè diversòq; respectu accipiantur nego ant. & consequentiam. Itaq; præterquam quod supra docui unitatem non esse ita unam, quin sub alia ratione possit dividi in multa, scilicet unitas generica in multas species, unitas, specifica in multa individua etiam in ipsa conclusione; tertia limitavi rigorem per hoc quod addiderim si genus rigorosè sumatur, non verò si sumatur minus rigorosè.

QUÆSTIO V.

Quomodo prædicamenta inter se distinguantur?

Quæstio hæc non procedit de prædicamentis illis quæ ad libitum sibi quislibet stando & insitendo rationi fabricare & coordinare possit, quia sic non esset dubium, quin diversa prædicamenta sibi identificari possint, ita ut pro nullo modo realiter distinguantur: quia si pro omnibus proprietatibus passionibus & differentis specialia collocarentur, non esset dubium quod realiter identificarentur rebus quarum sunt proprietates & passionis; Est ergò sermo

Sermo de praedicamentis Aristotelicis prout communitur in Scholis circumferuntur, & de iis prout prima intentionibus; Circa quam materiam duplex est sententia, prima est Thomistarum asserentium ea non distingui distinctione ex natura rei, sed solum aliqua distinctione rationis ratiocinata; Thomistas sequuntur Vasquez, Suarez, Toletus, Hurtadus, Averis &c. Secunda est Scotistarum post Doctorem 2. d. 3. q. 4. D. quos sequuntur Nyphus, Paulus, Venetus, Cajetanus, Cum qua sententia ad quaestionem resolutive.

Dico. Probabile est decem praedicamenta Aristotelica, prout per Scholas vagantur, realiter inter se distinguantur: haec est ad mentem sententiae posterioris.

Probatur Conclusio primò.

Res quae sunt ejusdem praedicamenti distinguuntur realiter, ergo etiam res diversorum praedicamentorum ant. patet, nam substantia spiritualis & corporea sunt ejusdem praedicamenti & tamen certum est substantiam spirituales & corporales distinguuntur realiter, ergo: probatur etiam consequentia. Res diversorum praedicamentorum plus differunt quam res ejusdem praedicamenti, sed res ejusdem praedicamenti distinguuntur realiter, ergo etiam & multo magis res diversorum praedicamentorum, probatur ma. quia res diversorum praedicamentorum sunt genera primò diversa, id est in nulla realitate generica convenientia, sed quae non sunt sic convenientia necessario distinguuntur, ergo; probatur mi. quia nullam possunt habere differentiam communem, ergo.

Probatur Conclusio secundò.

Substantia essentialiter distinguitur ab accidente, sed primum praedicamentum est substantia, secundum, tertium &c. usque ad decimum sunt accidentia, ergo etiam ab illis distinguitur: sublimo, sed eadem ratione differunt etiam secundum & tertium à quarto, & sequentibus: quia omne absolutum realiter distinguitur ab omni respectivo quod est simpliciter tale, ergo distinguuntur omnia realiter; Probatur subsumptum, Ideo substantia distinguitur ab accidentibus, etiam non potest identificari, quia illa est ens per se, accidens ens in alio, sed accidens absolutum ens ad se, accidens verò respectivum ens ad aliud, ergo etiam distinguuntur.

Probatur Conclusio tertio.

Si aliqua duo entia realiter identificata possent poni in diversis praedicamentis, ut de substantia, & quantitate docent Adversarii, de fundamento & relatione (de quibus infra) non esset ratio quare proprietates & differentiae rerum non ponerentur directè in aliquo praedicamento, quod tamen adversarii non fatentur, sed hoc est absurdum, ergo, nulla duae entitates sibi identificatae ponuntur in diversis praedicamentis, consequenter sequitur quòd omnia erunt realiter distincta.

Dices, Magnam esse diversitatem de proprietatibus & differentiis, & de ipsis praedicamentis: quia proprietates & passiones debent reduci ad illud praedicamentum, cuius sunt pro-

prietatis. Sed contra; Ideo proprietates, passiones & differentiae debent reduci ad illud praedicamentum cuius sunt, quia ipsi realiter identificantur, sed si non distinguerentur ab ipsis invicem, realiter sibi invicem identificarentur, ergo deberent etiam ad idem praedicamentum reduci, propter omnimodam rationis paritatem; ergo nullae duae res realiter identificatae ponuntur in diversis praedicamentis.

Opponitur: Autoritas Scoti 2. d. 1.

q. 5. Ubi concedere videtur posse negari res diversorum praedicamentorum distinguuntur realiter, & sufficere distinctionem formalem, ergo ex mente Scoti non distinguuntur realiter. R. negando consequentiam, quia ibi Scotus non locutus est assertive, sed solummodo in responsione ad argumentum, quia videbatur sufficere pro solutione illius argumenti, quia si praedicamenta formaliter distinguuntur, relatio creaturae ad DEUM cum sit formaliter separabilis à creatura, poterit poni in alio praedicamento, unde aliam ibi dat resolutionem adhuc; Unde hoc potius adfert ex mente aliorum.

Instatur. Scotus citatus q. 1. non ex mente aliorum, sed assertive dicit figuram spectare ad quantitatem, quatenus est superficies terminata lineis, quatenus verò dicit ipsamet terminationem linearum, spectare ad praedicamentum qualitatis, ergo non solvitur argumentum ex autoritate. R. negando consequentiam. Quia Scotus non dicit unam eandem rem quantumcunque consideretur diversimodè spectare diversa praedicamenta, sed docet figuram esse nomen aequivocum & significare duo distinctae rationis, primò enim significat superficiem terminatam lineis, & sic sumptam spectare ad praedicamentum quantitatis: secundò dicit ipsam terminationem quae distinguitur realiter & à lineis terminantibus, & à superficie terminata. & sic ipsam spectare ad praedicamentum qualitatis, quod nihil est contra nos, imò etsi aperte hoc Scotus assereret, conclusio nostra non rueret, quia tantum dicim⁹ id probabile esse quod realiter distinguantur, per hoc enim non nego probabiliter quoque posse sustineri non distinguuntur realiter. Sed

Urgetur. Habitus est una eademque res significans vestem, vel tunicam aptam ad corpus cooperiendum, sed hic spectat ad duplex praedicamentum scilicet substantiae & habitus, ergo una eademque res non in sensu aequivoco spectat ad diversa praedicamenta, probatur minor, quia certum est, quod in quantum est substantia spectet ad praedicamentum substantiae, & in quantum refertur ad vestitum ad habitum, ergo. R. distinguendo mi. habitus spectat ad duplex praedicamentum essentialiter nego mi. accidentaliter & denominative concedo mi. quia res essentialiter unius praedicamenti, accidentaliter denominatur alterius: sic non modo habitus ad substantiam & habitum spectat, sed etiam Petrus essentialiter spectat ad praedicamentum substantiae, accidentaliter & denominative ad praedicamentum ad aliquid, in quantum Pater, quae ratio paternitatis est accidens adveniens ipsi, & ab ipso separabile, sic habitus spectat etiam ad ultimum praedicamentum.

IV.

Solvitur autoritas Scoti.

Scotus dicit figuram esse nomen aequivocum.

Habitus spectat ad duplex praedicamentum accidentaliter.

in quantum est fundamentum relationis habitus.

V. *Relationes mobilitatis &c. reducuntur ad substantiam*

Arguitur: Ex ratione. Relatio dependentiæ creaturæ ad DEUM veluti ad creatorem. Item relationes mobilitatis, risibilitatis, & omnes aliæ aptitudinales spectant ad prædicamentum relationis, sed istæ nõ sunt realiter distinctæ, sed potius realiter identificatæ, ergo omnia decem prædicamenta non sunt inter se realiter distincta, & negando ma. Propter illam universalem regulam, quod quidquid realiter identificatur alicui, debet reduci ad prædicamentum illius rei cui realiter identificatur, sic omnes relationes reales identificatæ substantiæ reducuntur ad prædicamentum substantiæ, non quidem formaliter & directè, sed reductivè & propter identitatem,

Tales sunt etiam omnes transcendentales.

Instatur: Omnes relationes intrinsecus advenientes spectant ad prædicamentum ad aliquid, sed enumeratæ relationes sunt omnes intrinsecus advenientes, ergo spectant ad quartum prædicamentum, patet ma, quia sicut omnes quantitates, vel omnes qualitates reducuntur ad quantitatem & qualitatem, ita etiam relationes reducuntur ad relationem; probatur mi. quia illæ sunt relationes intrinsecus advenientes quæ positæ extremis necessariò resultant, sed enumeratæ relationes positæ extremis necessariò resultant, ergo: & dist. ma. Relationes intrinsecus advenientes prædicamentales concedo ma. transcendentales nego ma. similiter distingo mi. sunt relationes prædicamentales nego mi. transcendentales concedo mi. & nego consequentiam. Itaq; quidem verum est quod omnes relationes intrinsecus advenientes spectent ad prædicamentum ad aliquid, non verò transcendentales, quæ tales vocantur: quia suis subjectis identificantur, ut licet necessariò sequantur, non sequantur tamen distinctæ, sed realiter identificatæ.

Urgetur. Ideò relationes similitudinis ponuntur in prædicamento ad aliquid, quia sunt intrinsecus advenientes, ergo etiam istæ poni debent in illo, Probatur consequentia, quia non est ratio, quare potius relationes similitudinis in quarto collocarentur prædicamento & non etiam relationes dependentiæ mobilitatis & omnium aliarum aptitudinalium, ergo. & concedendo ant. & consequentiam negando, disparitas est, quia relatio similitudinis participat rationem accidentis, non sic verò participat relationes identificatæ, nam relatio similitudinis aptitudinem habet ad inherendum alteri, quam aptitudinem non habent allegatæ illæ alteræ, cum sint identificatæ substantiis quæ nullo modo alteri inherere possunt, unde si mavis poteris distinguere ant. Ideò de eo quia sunt accidentia concedo, ideò præcisè in quantum posito fundamento sequuntur nego ant. & consequentiam.

I. *Si alia prædicamenta ponentur ab istis deberent etiam esse aliæ conditiones.*

QUÆSTIO VI.

Quenam conditiones requirantur ad Ens prædicamentale, seu ut aliquid ponatur in prædicamento?

Hæc quæstio quoque instituitur ex suppositione communis sententiæ ponentis de-

cem genera prædicamentorum, & de mente Aristotelis, nam hac seclusa, licet, sicut Aristotelis defacto & post ipsum communis requirit, ut illud quod ponitur in prædicamento sit ens finitum, ita non videtur quare ens non possit poni pro genere generalissimo, & sic sub eo tam DEUS benedictus, quam creatura poneretur, imò non video quare non possit simpliciter poni sub genere substantiæ, quæ primà sui divisione divideretur in Increatam & creatam sumendo genus & substantiam pro aliquo conceptu communi contrahibili per modos intrinsecos, ita quod non requiratur ut contrahatur per differentias aliquas veras: secundò quod requirit debere esse ens reale per se completum & etiam voluntarie & gratuitò asseritur ab Aristotele, cum non implicet ponere aliquam coordinationem rerum per accidens, incompletarum, negationum privationum & entium rationis; Verùm tamen, quia dixi propter bonam in Scholis correspondentiam non esse à communi divisione; quæ jam rationem axiomatis Philosophici habet recedendum, ideò etiam eas condiciones quas Aristoteles requirit ad coordinationem in prædicamento hic examinabo. Unde pro clariori intelligentia dicendorum.

Notandum primò. Poni rem aliquam in prædicamento nil aliud esse, quam posse habere rationem subjecti in illa serie & coordinatione rerum, quæ prædicamentum appellatur, seu in illo ordine deducto à supremo genere per species intermedias, usque ad ultimum individuum. Tripliciter autem potest aliqua res poni in prædicamento, directè scilicet, indirectè & reductivè; directè ea ponuntur, quando genus supremum in linea recta prædicari potest de iis in quid veluti de genere sub alterno, specie & individuo; indirectè, seu collateraliter ponuntur illa, per quæ naturæ genericæ dividuntur & species constituuntur, & sunt omnes differentiæ essentialis: Reductivè denique ea poni dicantur quæ neutro modo directò collocantur, pertinent tamen aliquomodo ad illa quæ sic ponuntur, vel ut partes integrantes, ut manus, caput, pedes &c. vel ut partes Physicæ essentialis, ut materia, forma respectu compositi Physici, vel ut passionis & proprietatis, vel ut rerum termini, ut puncta respectu linearum, vel ut negationes & alia huiusmodi.

Notandum secundò. Illa dici entia completa Physicæ, quæ, vel non concurrunt, vel non sunt nata concurrere tanquam partes ad compositionem alicujus Physici, vel essentialis, vel integram, vel si nata sunt concurrere ad compositionem integram, adhuc tamen ita concurrunt ut habeant denominationem totius quod constituunt, eandemq; essentialiam Metaphysicam: tunc adhuc debent conferri entia completa ut contingit in partibus homogeneis & similibus, verbi gratia aquæ, cujus partes separatæ habent eandem essentialiam quod sint aqua &c. hoc verò non contingit in partibus heterogeneis, nam licet manus abscissa, imò corpus ab anima separatam videatur habere rationem totius, eam tamen non habet: nam imprimis dicit semper rationem partis, quia

II. *Explicit quid sit rem poni in prædicamento.*

III. *Quæ sint entia completa.*

V. *De prædicamentis...*